

Konkurransetilsynet
Postboks 439 Sentrum
5805 Bergen
post@kt.no

Ansvarlig partner: Geir A. Melby

Forenklet melding av foretakssammenslutning

jf. Konkurranseloven § 18 og Forskrift om melding av
foretakssammenslutninger § 3

mellom

Stangeland Gruppen AS

og

Veidekke Industri AS

vedrørende

Asfalt- og pukkvirksomheten til Veidekke Industri AS

Stavanger, 9. februar 2021

1 MELDER

Navn: Stangeland Gruppen AS
Org.nr.: 916 193 416
Postadresse: Sandnesvegen 80, 4051 Sola

Navn: Deloitte Advokatfirma AS
Kontaktperson: Torgeir Overøye
Ansvarlig partner: Geir A. Melby
Adresse: Postboks 287, Strandsvingen 14, 4066 Stavanger
Telefon: 957 91 458
E-post: toveroye@deloitte.no

2 ØVRIG INVOLVERT FORETAK/VIRKSOMHET

Navn: Veidekke Industri AS, herunder asfalt- og pukkvirksomheten i Rogaland
Organisasjonsnummer: 913 536 770
Forretningsadresse: Skabos vei 4, 0278 Oslo

Kontaktperson: Juridisk direktør John Strand

3 FORETAKSSAMMENSLUTNINGENS ART

Foretakssammenslutningen innebærer at Stangeland Gruppen AS («**Stangeland**») erverver asfalt- og pukkvirksomheten til Veidekke Industri AS («**Veidekke**») i Rogaland. Asfalt- og pukkvirksomheten er en integrert del av Veidekke, og overtas av Stangeland som virksomhetsoverdragelse. Overdragelsen omfatter også utleggervirksomheten til Veidekke (asfalt), i tillegg til ansatte for hver av de to virksomhetsområdene.

Transaksjonen gjennomføres ved at to nystiftede datterselskaper av Stangeland Gruppen AS, Jæren Pukk AS og Jæren Asfalt AS, overtar henholdsvis pukk- og asfaltvirksomheten fra Veidekke.

Partene har ikke signert avtale om virksomhetsoverdragelse på tidspunktet for innsending av denne meldingen, men det vedlegges for ordens skyld utkast til avtale om virksomhetsoverdragelse. Gjennomføring av transaksjonen er betinget av Konkurransetilsynets negative godkjenning av transaksjonen.

Vedlegg 1: Utkast til avtale om virksomhetsoverdragelse

4 OM MELDEPLIKT OG REDEGJØRELSE FOR Å BENYTTE FORENKLET MELDING

4.1 Meldeplikt

Stangeland Gruppen AS erverver gjennom den foreslåtte foretakssammenslutningen kontroll over Veidekkes pukk- og asfaltvirksomhet, og er således et involvert foretak, jf. forskrift om melding av foretakssammenslutninger (meldepliktforskriften) § 4. Ettersom det er bare et avgrenset virksomhetsområde tilhørende Veidekke som inngår i transaksjonen, er det bare denne delen som skal regnes med blant de involverte foretak, jf. meldepliktforskriften § 4.

Ved beregning av terskelverdiene i konkurranseloven § 18 skal, i tillegg til de involverte foretaks omsetning, omsetningen i Stangeland-konsernet inkluderes i beregningen. Stangeland-konsernet hadde en omsetning på NOK 2 491 674 663 i 2019, mens pukk- og asfaltvirksomheten til Veidekke omsatte for NOK 167 269 000 (henholdsvis MNOK 37 og MNOK 130). Det foreligger dermed en meldepliktig foretakssammenslutning i tråd med konkurranseloven § 18, jf. § 17 ettersom omsetningen for minst to involverte foretak overstiger MNOK 100 og partene til sammen har en omsetning over 1 milliard kroner i Norge.

4.2 Redegjørelse for adgang til å benytte forenklet melding

Vilkårene for inngivelse av forenklet melding er oppfylt, jf. konkurranseloven §§ 18 og 18 a (4), jf. meldepliktforskriften § 3 nr. 3 b).

De involverte foretak er aktive på det samme horisontale produktmarked og geografiske marked, men de involverte foretaks samlede markedsandel overstiger ikke 20 %, jf. meldepliktforskriften § 3 nr. 3 bokstav b). Det foreligger også et vertikalt overlapp mellom Stangelands pukkvirksomhet og Veidekkes asfaltvirksomhet, men partene har verken enkeltvis eller samlet markedsandeler som overstiger 30 %, jf. meldepliktforskriften § 3 nr. 3 bokstav c). Vilkårene for å inngi forenklet melding er dermed oppfylte.

5 INVOLVERTE FORETAK OG FORETAK I SAMME KONSERN - VIRKSOMHET OG STRUKTUR

5.1 Stangeland Gruppen AS

Stangeland-konsernet er et familieeid konsern som ble etablert i 1959 som per 31.12.2020 teller totalt 923 ansatte. Bedriften er i dag engasjert i flere områder innenfor entreprenør- og anleggsvirksomhet, i tillegg til utleie av fast eiendom og deltakelse i andre selskaper. Bedriften er organisert som et konsern hvor Stangeland Gruppen AS er konsernspissen.

Størsteparten av selskapets aktivitet og virksomhet foregår i de to datterselskapene Stangeland Maskin AS og Crane Norway Group AS (ca. 95 % målt i omsetning). Kranvirksomheten i Crane Norway Group AS er ikke relevant for denne meldingen da Veidekke ikke har virksomhet innenfor dette virksomhetsområdet. Det er først og fremst innenfor anleggsvirksomhetene hvor partene har noe overlappende virksomhet.

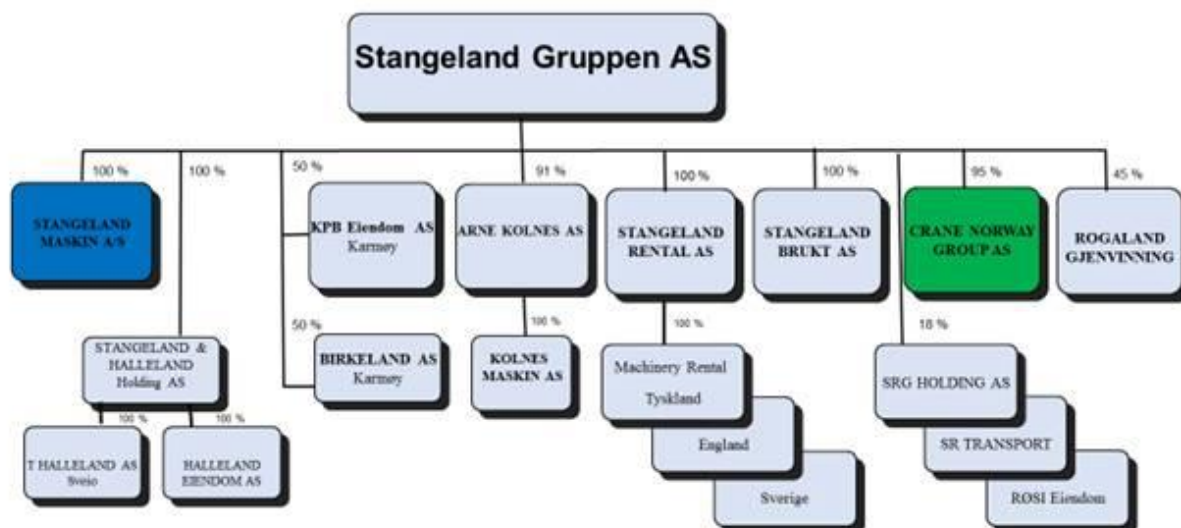
Stangeland utfører gjennom sitt datterselskap Stangeland Maskin AS anleggsprosjekter innenfor samferdsel, infrastruktur, eiendom og vindkraft. Hovedområdene til Stangeland Maskin AS kan anses å være veibygging (inkludert sykkelstier, gangveier og bussvei), energi- og vindkraftprosjekter, grunnarbeid for boligfelt og næringsbygg, riving/sanering, pukkverk og knusing, boring/sprenghet og anleggsgravnere.

Felles for flere av disse anleggsprosjektene er at kontraktene er av middels til høy verdi, hvor man typisk møter konkurranse fra de store og nasjonale anleggsentreprenørene som AF Gruppen, Veidekke, Skanska, Kruse Smith, NCC og PEAB. Stangeland Maskin AS utfører også mindre anleggsprosjekter hvor man møter konkurranse fra flere mindre regionale og lokale entreprenører.

Nedenfor er organisasjonskartet til Stangeland, hvor alle selskaper i selskapsstrukturen er inkludert, illustrert:¹

¹ Stangeland Gruppen AS eier 60 % av Stangeland & Halleland Holding AS, ikke 100 % som det fremgår av organisasjonskartet nedenfor.

STANGELAND

pr. 01.10.2020

Noen av foretakene som inngår i oversikten ovenfor har ikke virksomhet innenfor det relevante markedet, ref. punkt 6. Nedenfor er det likevel inntatt en tabelloversikt som kortfattet illustrerer de ulike selskaperes virksomhet og tilhørighet:

Selskapsnavn	Virksomhet	Hovedkontor og anlegg
Stangeland Maskin AS	Stangeland Maskin AS driver anleggsvirksomhet fra sitt kontor på Sola. Selskapet tilbyr en rekke anleggstjenester, herunder grunnarbeid, riving, fundamentering, bergarbeid, sprenging, veibygging m.m. Selskapet hadde en omsetning i 2019 på ca. 1,7 milliarder kroner.	Selskapet har 676 ansatte med hovedkontor og anlegg i Sandnesvegen 80, 4051 Sola.
Stangeland Brukt AS	Stangeland Brukt AS ble etablert i 2009 og omsetter brukte anleggsmaskiner og anleggsutstyr. Aktiviteten er relativt lav p.t., da markedsmulighetene er vesentlig volatile. Omsetningen i 2019 utgjorde ca. MNOK 11.	Selskapet har ingen ansatte med kontor i Sandnesvegen 80, 4051 Sola.

Stangeland Rental AS	Stangeland Rental AS driver med utleie av anleggsmaskiner og anleggsutstyr. Omsetningen utgjorde i 2019 ca. MNOK 27.	Selskapet har ingen ansatte med kontor i Sandnesvegen 80, 4051 Sola.
T Halleland AS	Se punkt 5.2 nedenfor.	Se punkt 5.2 nedenfor.
Arne Kolnes AS / Kolnes Maskin AS	Arne Kolnes AS driver utleie av fast eiendom og eier 100 % av aksjene i Kolnes Maskin AS. Kolnes Maskin AS driver anleggsvirksomhet og -tjenester. Kolnes Maskin AS retter seg mot mindre anleggsprosjekter i Randaberg og omegn, og hadde en omsetning i 2019 på ca. MNOK 60.	Selskapet har 31 ansatte med hovedkontor og anlegg i Randaberg.
Crane Norway Group AS, herunder: • Nordic Crane Engineering AS • Nordic Crane Midt-Norge AS • Nordic Crane Vest AS • Nordic Crane Sør AS • Nordic Crane Nord AS • Nordic Crane Oslo AS	Crane Norway Group AS er et konsern som består av flere selvstendige datterselskaper innen profesjon for kran- og transporttjenester fordelt på selskaper i Trondheim, Tromsø, Sandnes, Oslo og Kristiansand. Selskapene har virksomhet innen tungtransport, kranbiler og utleie av mobilkraner samt ingeniørtjenester innen løft og tung-/spesialtransporter. Virksomhetene er landsdekkende tjenesteleverandører til alle typer bransjer samt petroleumsanlegg on-/offshore, og disponerer ca 130 mobil- og beltekrane, 50 kranbiler/-semier og 25 lastebiler. Crane Norway Group AS hadde i 2019 en samlet (konsolidert) omsetning på ca. MNOK 650.	Selskapene har 276 ansatte fordelt på de ulike selskapene.

Omsetning og driftsresultat for Stangeland beløp i regnskapsåret 2019 seg til en omsetning på NOK 2 491 674 663 og et driftsresultat på NOK 199 270 610.

5.2 Veidekke-konsernet / Veidekke Industri AS

For denne foretakssammenslutningen er det pukk- og asfaltvirksomheten til Veidekke Industri AS som overtas av Stangeland, slik at det bare er denne delen som er «involvert foretak», jf. meldepliktforskriften § 4 annet ledd.

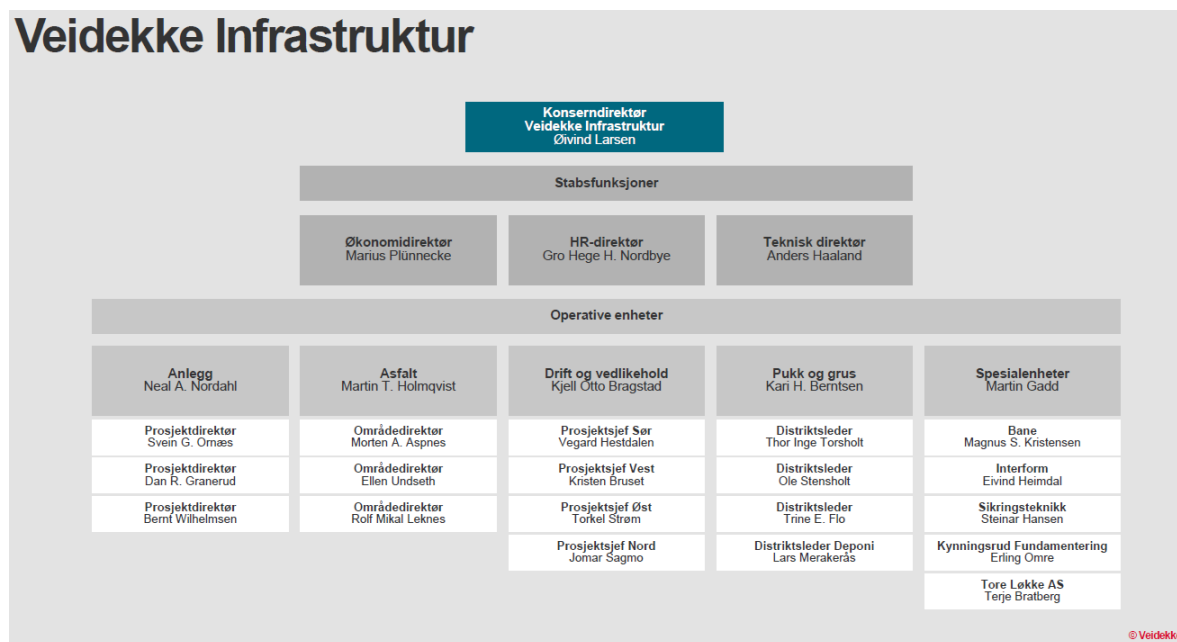
Veidekke Industri AS inngår i konsern med Veidekke ASA som heleiende morselskap. Veidekke ASA er en av Skandinavias største entreprenører hvor virksomhetene i konsernet utfører alle typer bygg- og anleggsoppdrag, vedlikehold av veier og produksjon av asfalt, pukk og grus.

Veidekke ASA er notert på Oslo børs og har hovedkontor i Oslo. Veidekke-konsernet består av to virksomhetsområder:

- **Infrastruktur:** anleggsvirksomhet, og virksomhet innen asfalt, pukk og grus og veivedlikehold i Norge og Sverige.
- **Bygg:** byggevirksomhet i Norge, Sverige og Danmark.

Høsten 2020 ble Veidekkes eiendomsvirksomhet solgt, herunder selskapene Veidekke Eiendom AS, Veidekke Bolig AS og Veidekke Bostad AB, slik at Veidekke nå er en rendyrket entreprenør- og industrivirksomhet.

De operative virksomhetsområdene Infrastruktur og Bygg i Norge er organisert gjennom henholdsvis Veidekke Industri AS og Veidekke Entreprenør AS. Virksomhetene innen asfalt, pukk & grus og veivedlikehold tilhører virksomhetsområdet Infrastruktur, og er juridisk organisert under Veidekke Industri AS. Virksomhetsområdet Infrastruktur er organisert på følgende måte:

Veidekke Industri er Norges største produsent og utlegger av asfalt, og leverer gjennom sin landsdekkende virksomhet asfalt til privatpersoner, entreprenører, stat og kommune. Veidekke er en av landets største produsenter av pukk, grus og sand, og selger og leverer gjennom sin landsdekkende virksomhet steinmaterialer til privatpersoner, entreprenører, stat og kommune. Veidekke drifter og vedlikeholder veier i hele Norge, og har hovedsakelig driftskontrakter med Statens Vegvesen som direkte kunde.

I Norge utøves Industrivirksomheten i all hovedsak gjennom selskapet Veidekke Industri AS. Veidekke Industri AS har to deleide datterselskaper:

- Kongsberg Pukkverk AS (org. nr. 835 243 532) er et datterselskap som gjennom sin 48% eierandel i Damåsen Pukkverk AS er involvert i virksomhet innen leveranser av sand, grus og

pukk i Kongsberg og Eiker området. Kongsberg Pukkverk AS er et deleid datterselskap hvor Veidekke Industri AS eier 66,6 % av aksjene.

- Amrock AS (org. nr. 977 458 048) er en virksomhet innen leveranser av sand, grus og pukk lokalisert i Espevik, Tysvær Kommune i Rogaland. Amrock AS er et heleid datterselskap av Veidekke Industri AS.

Bygge- og anleggsvirksomheten innen virksomhetsområdet Infrastruktur er organisert inn under Veidekke Entreprenør AS.

Pukk- og asfaltvirksomheten (inkludert utlegging av asfalt) omsatte i 2019 for henholdsvis MNOK 37 og MNOK 130, og kunne vise til driftsresultater på henholdsvis MNOK 7,6 og MNOK -9,8. Det er 11 årsverk knyttet til pukkvirksomheten, og 20 årsverk knyttet til asfaltvirksomheten. Veidekke Industri AS omsatte for MNOK 5 223 i 2019, og hadde et driftsresultat på MNOK 200.

6 MARKEDER SOM BERØRES AV FORETAKSSAMMENSLUTNINGEN

6.1 Produksjon av pukk og grus – horisontalt overlapp

6.1.1 Relevant produktmarked

De involverte foretak har overlappende virksomhet innen produksjon av pukk og grus. Øvrige virksomhetsområder som Stangeland og Veidekke ellers måtte ha til felles (f.eks. anleggsvirksomhet), omfattes ikke av denne foretakssammenslutningen.² I Stangeland-konsernet er det Stangeland Maskin AS som har virksomhet innenfor produksjon av pukk og grus.

Pukk og grus er byggeråstoff som brukes til anleggs- og byggeformål. Pukk er sprengt stein som er knust til passende/ønsket størrelse, mens grus tas ut av grustak eller kombinerte sand- og grustak. Pukk og grus anvendes stort sett til de samme formål og produktene er i stor grad substituttbare. Pukk og grus kan imidlertid ha noen forskjellige kvaliteter og anvendelsesområder. Pukk er som utgangspunkt godt egnet som bærelag til jernbane og vei, mens grus er best egnet til bruk i betongproduksjon og som underdekke ved veibygging.

Konkurransetilsynet har tidligere tatt stilling til markedet for produksjon av pukk og grus i vedtak 2003-53V (Kolo Veidekke AS og Litra Grus AS). Konkurransetilsynet viser til at det ikke kan utelukkes at pukk og grus i enkelte tilfeller kan vurderes som to separate markeder, men at de ulike kvalitetene normalt vil være nære substitutter. Det er i tillegg vanlig at pukk- og grusleverandører tilbyr flere typer pukk- og gruskvaliteter, slik at markedsforholdene for hver enkelt kvalitet er relativt like. Konkurransetilsynet konkluderer i nevnte sak med at produksjon av pukk og grus er ett relevant produktmarked.

Praksis fra EU-kommisjonen følger langt på vei Konkurransetilsynet i ovennevnte sak når det gjelder definisjonen av det relevante produktmarkedet. I *CRH/HOLCIM* uttaler EU-kommisjonen følgende om markedet for pukk og grus («aggregates»):³

"In past decisions, the Commission has considered aggregates as a single, separate product market.⁴ The Commission has also considered, but ultimately left open, a further segmentation between: (i) primary aggregates (crushed rock, gravel and sand); and (ii) secondary / recycled aggregates (such as colliery and china clay waste, slate, power station ash, slags and demolition/construction waste)."

² For tilfeller hvor det erverves en del av en virksomhet, slik tilfellet er for Stangelands erverv av pukk- og asfaltvirksomheten til Veidekke, angir meldepliktforordningen § 4 annet ledd at det kun er den ervervede delen som skal anses som «involvert foretak». Veidekke Industri AS som sådan er følgelig ikke et «involvert foretak».

³ EU-kommisjonens sak COMP/M.7550 – *CRH/HOLCIM* (2015), avsnitt 133

⁴ Se EU-kommisjonens saker Cases M.3415 – *CRH/Semapa/Secil JV* (2004), avsnitt 10; M.3141 – *Cementbouw/Enci/JV* (2003), avsnitt 11

EU-kommisjonen har i andre saker lagt til grunn at det muligens kan foretas ytterligere inndeling av produktmarkedet for pukk og grus til ett marked for grus og singel, og ett marked for pukk. Dette har først og fremst vært tilfelle når det gjelder saker som omhandler marked for tilslag til betong, hvor sand og singel er foretrukket fremfor pukk.⁵ EU-kommisjonen har likevel konkludert med at det ikke er tungtveiende grunner til å skille mellom pukk og grus, ettersom valget av pukk eller grus i større grad styres av geografisk avstand enn type byggeråstoff.⁶

Partene er enige i de betraktninger som er gjort i ovennevnte praksis, og legger til grunn at det relevante produktmarkedet er produksjon av pukk og grus.

6.1.2 Relevante geografiske markeder – markedsandeler

Markedet for produksjon av pukk og grus er lokalt/regionalt i utstrekning. I Konkurransetilsynets sak 2003-53V tas det ikke endelig stilling til de konkrete yttergrensene for det geografiske markedet. Tilsynet angir imidlertid at utgangspunktet for vurderingen må tas fra det enkelte produksjonssted, og jo nærmere lokalisert konkurrerende produksjonssteder er hverandre, desto større konkurranseflate vil det være mellom produksjonsstedene. I sak 2003-53V anfører partene at markedet har en utstrekning på ca. 30-40 km fra produksjonsstedet. Utover dette vil ikke en produsent av pukk og grus være konkurransedyktig ettersom transportkostnadene vil overstige produksjonskostnadene. Tilsynet ser imidlertid ut til å gi partene medhold i at det forelå tre separate markeder for henholdsvis Lillehammer-området, Mjøs-området og Hamar-området.

EU-kommisjonen har i sin praksis også lagt til grunn et lokalt/regionalt marked for produksjon av pukk og grus. I EU-kommisjonens sak M.7684 legges det til grunn et geografisk marked avgrenset til en radius på 80 km fra produksjonsstedet, men gir samtidig uttrykk for at markedsdefinisjonen må ta hensyn til de geografiske karakteristikkenes for hvert marked.⁷

I sak COMP/M.4298 uttaler EU-kommisjonen følgende om den geografiske avgrensningen:⁸

«The Commission has consistently held that the relevant geographic markets for aggregates are local, due principally to the impact of transport costs, with an effective maximum delivery distance of approximately 50 km from the source of supply.»⁹

Partene er av den oppfatning at EU-kommisjonens markedsavgrensning er for omfattende til å bli anvendt i markedet på Jæren. Normalt sett er partene av den oppfatning at 40 km beregnet fra produksjonsstedet representerer yttergrensen for at partene er konkurransedyktige. Dette skyldes at produksjonskostnadene er relativt lave, slik at transportkostnadene fører til manglende konkurranse-dyktighet utover denne radiusen. For store kontrakter, hvor det er høy priskonkurranse for å sikre seg forutsigbare volum, kan det være tilfeller hvor partene konkurrerer om kontrakter utover 40 km.

Stangeland, herunder Stangeland Maskin AS, har flere pukkverk i Rogaland og på Jæren, mens pukk-virksomheten til Veidekke er begrenset til pukkverket Tullin Ree på Kvernaland, midt mellom Sandnes og Ålgård.

Partene legger derfor til grunn et lokalt marked for produksjon av pukk og grus med utgangspunkt i en radius på 40 km beregnet fra pukkverket Tullin Ree.

Melder har kartlagt ulike aktører som har uttak av pukk og grus i markedet på Jæren, og har i den forbindelse utarbeidet et kart som viser plasseringen til ulike aktører i markedet.

⁵ Se for eksempel EU-kommisjonens sak COMP/M.5803 - EUROVIA/ TARMAC (2010), avsnitt 12

⁶ *Ibid.*, avsnitt 13. Se også EU-kommisjonens sak COMP/M.1827 Hanson/Pioneer (2000)

⁷ EU-kommisjonens sak M.7684 - EUROVIA GESTEIN / KEMNA BAU ANDREAE / STEINBRUCH LASBECK (2015), avsnitt 16

⁸ Sak COMP/M.4298 - AGGREGATE INDUSTRIES / FOSTER YEOMAN (2006), avsnitt 13

⁹ Se for eksempel sak COMP/M.1779 - Anglo American/Tarmac (2000), og sak COMP/M.1827 Hanson/Pioneer (2000)

Vedlegg 2: Kartoversikt over aktører innen produksjon av pukk og grus på Jæren – med tilhørende tegnforklaring

Det foreligger lite tilgjengelig informasjon om markedsdata innenfor det geografiske området. Partene har imidlertid foretatt et estimat over årlig uttak (i tonn) for de aktørene som er innenfor det geografisk avgrensede området. I tillegg har partene fått innhentet en oversikt over byggestoffproduksjon fra Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard for de kommunene som omfattes av det geografiske markedet. En har derfor hatt mulighet til å benchmarke egne beregninger med de tall som direktoratet.

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard opplyser om at det totalt ble tatt ut 5 608 722,47 tonn byggeråstoff innenfor det relevante markedet i 2019.¹⁰ Disse tallene inkluderer bare de volum som er underlagt konsesjons- og rapporteringsplikt overfor direktoratet, og må slik sett anses underestimerte for hva gjelder totalmarkedet. Det er for eksempel flere maskinentreprenører produserer store mengder pukk i forbindelse med infrastrukturprosjekter, hvor slik virksomhet ikke er konsesjonspliktig.¹¹ Samtidig inkluderer oversikten råstoffkvaliteter som ikke er i direkte konkurranse med pukk og gruss til bygge- og anleggsbransjen. For eksempel vil pukk som benyttes til nedstegning av brønner offshore sannsynligvis være inkludert i dette estimatet. Samlet sett er det partenes oppfatning at tallet fra direktoratet er noenlunde i samsvar med totalvolumet i markedet (på årsbasis).

Partene har som supplement til tallene fra direktoratet foretatt egne beregninger av volumet i markedet. Partene anslår at det til sammen ble produsert [redacted] pukk og grus innenfor det relevante markedet i 2020. Dette estimatet inkluderer også et (meget) konservativt anslag av volum (totalt [redacted]) fra konkurrenter lengre enn 40 km unna fra Tullin Ree. [redacted]

Estimatet anses i hovedsak å være konservativt, og tar ikke høyde for at det fraktes store mengder fra pukk- og grusverk fra Ryfylke til pukk- og grusverk med kai innenfor det relevante markedet.¹²

Basert på disse tallene kan de involverte foretaks markedsandeler i det relevante markedet stilles opp på følgende måte:

Navn	Markedsandeler basert på volum i lys av Direktoratets tall	Markedsandeler basert på volum i lys av partenes egne estimater
[redacted]		

Samlede markedsandeler er derfor under 20 % innenfor det relevante markedet, og vilkårene for å innsende en forenklet melding er oppfylt, jf. meldepliktforskriften § 3 nr. 3 b). Det presiseres at det

¹⁰ Tallene omfatter kommunene Stavanger, Sandnes, Bjerkreim, Hå, Gjesdal, Sola, Time og Klepp.

¹¹ Dette kommer også til uttrykk i direktoratet for mineralforvaltning med bergmesteren på Svalbards årlige mineralstatistikk, tilgjengelig [her](#) (se side 16).

¹² [redacted]

¹³ Stangeland Maskin AS eier og driver flere pukk- og grusverk, men det er kun Stangeland Maskin AS sitt pukkverk på Nordre Kaldberg, Holane og Austad som er innenfor det relevante markedet. Det er imidlertid bare [redacted] som dermed faller utenfor markedsdefinisjonen.

samlede volum for 2020 sannsynligvis er høyere enn partenes estimer, ettersom estimatene bare i begrenset grad tar hensyn til konkurranse fra aktører plassert lengre enn 40 km unna Tullin Ree og heller ikke tar hensyn til volumer som fraktes ved båt, slik at markedsandelene må anses overestimerte.

6.1.3 Oppsummering

Basert på gjennomgangen ovenfor har Veidekkes pukkvirksomhet og Stangeland overlappende virksomhet innenfor det lokale markedet (Jæren) for produksjon av pukk og grus. Partenes samlede markedsandel er for dette markedet begrenset og utgjør samlet ca. [REDACTED] ved et konservativt anslag av totalmarkedet i regionen. Som nevnt ovenfor vil disse markedsandelene med all sannsynlig være overestimerte.

Det berørte markedet er utsatt for sterk konkurranse fra mange aktører, og markedet kan generelt beskrives å ha en høy konkurranseintensitet (HH-indeks). Markedet preges også av at mange av kontraktene vinnes på offentlige anbud, hvor det er tøff og transparent konkurranse om prosjektene. Byggeråstoffene er også i stor grad substituttbare, slik at leverandører som f.eks. leverer pukk til offshorenæringen enkelt vil kunne tilby sine produkter innenfor det relevante markedet. Transaksjonen vil dermed ikke ha noen negative konkurransemessige virkninger på det relevante markedet.

6.2 Produksjon og legging av asfalt – vertikalt overlapp

6.2.1 Relevant produktmarked

Selv om Stangeland ikke har virksomhet innen produksjon og legging av asfalt, foreligger det et vertikalt overlapp mellom de involverte foretak ettersom pukk/grus inngår som tilslag til asfaltproduksjon, sammen med det kjemiske bindemiddelet bitumen. Markedet for produksjon og legging av asfalt vil derfor kort bli redegjort for nedenfor. For Stangeland sin del vil altså gjennomføringen av den foreslåtte foretakssammenslutningen medføre at en overtar denne virksomheten fra Veidekke.

Konkurransetilsynet vurderte asfaltmarkedet i sak 2011-8V (Lemminkäinen Norge AS – Mesta Industri AS). Om produktmarkedet så oppsummerer Konkurransetilsynet markedet på følgende måte:¹⁴

«Det eksisterer begrenset grad av etterspørselssidesubstitusjon både med hensyn til kvalitet og oppdragsstørrelse. Imidlertid er det stor grad av tilbudssidesubstitusjon når det gjelder kvalitet og oppdragsstørrelse. På denne bakgrunn avgrenses det relevante produktmarkedet til produksjon og legging av asfalt»

Bakgrunnen for en slik avgrensning er at de fleste produsenter er i stand til å produsere asfalt av ulik kvalitet (altså at ulik kvalitet inngår i samme produktmarked) og at det er stort sett de samme aktørene som både produserer og legger asfalt.

EU-kommisjonen har i sin praksis lagt til grunn tilsvarende markedsdefinisjon.¹⁵

Partene legger etter dette til grunn at det relevante produktmarkedet er produksjon og legging av asfalt.

6.2.2 Relevant geografisk marked – markedsandeler

Når det gjelder det geografiske markedet for produksjon og legging av asfalt, så er dette et lokalt/regionalt marked. Dette skyldes hovedsakelig transportkostnader ved frakting av asfalten, ettersom asfalt må holdes varm fra produksjon til den legges ut (ca. 150 grader ved utlegging).

I Konkurransetilsynets sak 2011-8V avgrenser tilsynet det geografiske markedet til en aksjonsradius på 100 km fra produksjonsstedet. For produksjonssted med tilgang til kai legges til det grunn en aksjonsradius på ca. 150 km.

¹⁴ Se avsnitt 50 i sak 2011-8V

¹⁵ Se for eksempel sak COMP/M.7550 - CRH / HOLCIM LAFARGE DIVESTMENT BUSINESS (2015), avsnitt 159-163

EU-kommisjonen har oppgitt noe mer begrensede intervall, og har anslått 25-100km i aksjonsradius.¹⁶ Det kan derfor synes som at Konkurransetilsynets avgrensning på 100km således er i tråd med praksisen fra EU-kommisjonen.

Partene legger etter dette til grunn at markedet for produksjon og legging av asfalt er begrenset til en aksjonsradius på 100km.

For Veidekkes asfaltfabrikk på Kvernaland innebærer dette at markedet geografisk har omtrent hele Rogaland som nedslagsfelt. På samme måte som for pukk- og grusvirksomheten finnes det ikke offentlig tilgjengelig tall som sier noe om volumet i markedet. Basert på Veidekkes kjennskap til markedet i Rogaland, estimeres markedet til å utgjøre [REDACTED] for 2020. Veidekke hadde selv en asfaltproduksjon på [REDACTED] i 2020 i Rogaland, noe som medfører en markedsandel på [REDACTED]

6.2.3 Oppsummering

Det relevante markedet er markedet for produksjon og legging av asfalt. Stangeland har ikke virksomhet innenfor asfaltproduksjon, men det foreligger et vertikalt overlapp mellom Stangeland og Veidekke i tilslagsmarkedet (pukk og grus) og produksjonsmarkedet for asfalt.

Basert på Veidekkes estimat av asfaltmarkedet i Rogaland har Veidekke en markedsandel på [REDACTED] i markedet for produksjon og legging av asfalt. Det foreligger således ikke et berørt marked, jf. konkurranseloven § 18a bokstav e).

7 FEM VIKTIGSTE KONKURRENTER, KUNDER OG LEVERANDØRER

7.1 Stangeland Maskin AS – Produksjon av pukk og grus

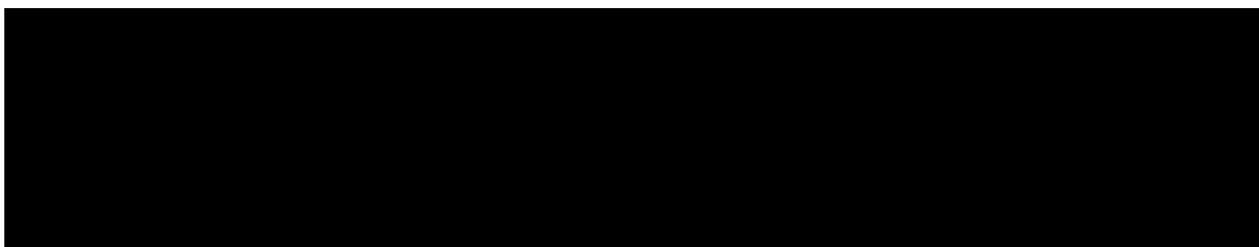
I det følgende gis en tabelloversikt over Stangeland Maskin AS sine fem viktigste/største konkurrenter, leverandører og kunder innenfor det relevante markedet for produksjon av pukk og grus:

Konkurrenter		Leverandører		Kunder	
Navn ¹⁷	Estimert markedsandel	Navn og kontaktperson	Andel kjøp (%)	Navn og kontaktperson	Andel salg (%)

[REDACTED]					
------------	--	--	--	--	--

¹⁶ Se for eksempel sak COMP/M.7550 - CRH / HOLCIM LAFARGE DIVESTMENT BUSINESS (2015), avsnitt 169 med videre henvisninger.

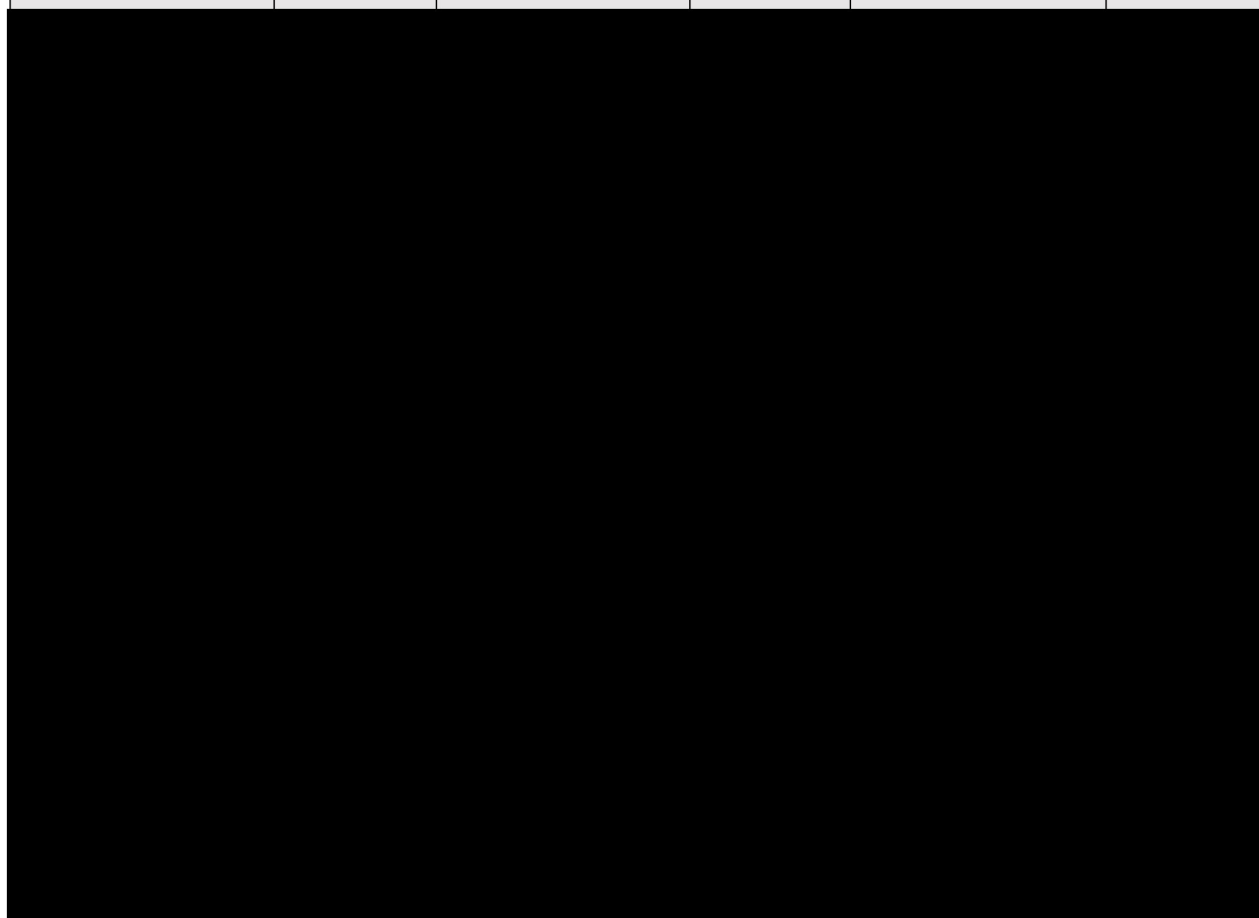
¹⁷ [REDACTED]

7.2 Veidekke – Produksjon av pukk og grus

I det følgende gis en tabelloversikt over Veidekkes fem viktigste/største konkurrenter, leverandører og kunder innenfor det relevante markedet for produksjon av pukk og grus:

Konkurrenter		Leverandører		Kunder	
Navn	Estimert markedsandel	Navn og kontaktperson	Andel kjøp (%)	Navn og kontaktperson	Andel salg (%)

7.3 Veidekke – Produksjon og legging av asfalt

I det følgende gis en tabelloversikt over Veidekkes fem viktigste/største konkurrenter, leverandører og kunder innenfor det relevante markedet for produksjon og legging av asfalt:

Konkurrenter		Leverandører		Kunder	
Navn	Estimert markedsandel	Navn og kontaktperson	Andel kjøp (%)	Navn og kontaktperson	Andel salg (%)

8 ÅRSBERETNING OG ÅRSREGNSKAP

Årsberetning og årsregnskap for Stangeland Gruppen AS og Veidekke Industri AS er denne vedlagt meldingen. Årsberetning og årsregnskap for øvrige involverte foretak, herunder foretakene i Stangeland-konsernet, er tilgjengelig i Regnskapsregisteret.

Vedlegg 3: Årsberetning og årsregnskap for Stangeland Gruppen AS

Vedlegg 4: Årsberetning og årsregnskap for Veidekke Industri AS

9 TAUSHETSBELAGTE OPPLYSNINGER

Meldingen inneholder forretningshemmeligheter. Forslag til offentlig versjon hvor taushetsbelagte opplysninger er sladdet er vedlagt, samt begrunnelse for anmodning om unntak fra offentlighet.

Vedlegg 5: Forslag til offentlig versjon

Vedlegg 6: Begrunnelse for anmodning om unntak fra offentlighet

10 OPPSUMMERING - EFFEKTIVITETSGEVINSTER

Som det fremgår av punkt 6 og meldingen for øvrig fører ikke transaksjonen til samlet markedsandel over 20 % i det horisontalt overlappende markedet. Det er dessuten sterk konkurranse i det berørte markedet hvor partene har sin virksomhet, og markedet er preget av høy konkurranseintensitet. Foretakssammenslutningen medfører dermed ikke noen merkbar eller negativ virkning på konkurransen i markedet.

Det foreligger heller ikke et berørt vertikalt marked, jf. konkurranseloven § 18a bokstav e).

[REDACTED]
[REDACTED] Vi går ikke nærmere inn på effektivitetsgevinster i denne meldingen, da transaksjonen uansett ikke i betydelig grad vil hindre effektiv konkurranse i det berørte markedet.

Med vennlig hilsen,
for Deloitte Advokatfirma AS

Torgeir Overøye
Advokat